

**Основні напрями наукової діяльності структурних підрозділів
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
(2021–2025 рр.)**

Затверджено Вченою радою ЗУІ
(Протокол № 1 від 24 лютого 2021 р.)
Введено в дію Наказом ректора ЗУІ
№ 11-Вн від 25 лютого 2021 р.

Змінено та доповнено Вченою радою ЗУІ
(Протокол № 8 від 22 листопада 2022 р.)
Зміни введені в дію Наказом ректора ЗУІ
№ 102-Вн від 23 листопада 2022 р.

Одним із пріоритетних напрямів роботи закладу вищої освіти «Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II» (надалі – ЗУІ) є наукова діяльність. Результати наукових досліджень науково-педагогічного та наукового персоналу відображені в змісті опублікованих навчальних посібників, монографій, дисертаційних досліджень, наукових статей, опублікованих у вітчизняних та зарубіжних наукових періодичних виданнях.

ЗУІ активно розвиває міжнародні зв'язки, зокрема у науці. Співпрацюючи в рамках укладених угод з іноземними закладами вищої освіти, викладачі та студенти беруть участь у міжнародних освітніх проєктах, конференціях, стажуваннях, наукових форумах, симпозіумах та семінарах. В ЗУІ активно впроваджується програма, яка спрямована на створення і розвиток системи міжнародної академічної мобільності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти.

Відповідно до «Концепції комплексного розвитку та діяльності Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (2021–2025

рр.)» (затверджено Вченою радою ЗУІ, протокол № 9 від 23 грудня 2020 р.)
основні стратегічні цілі нашого закладу у сфері наукової діяльності є:

- підвищувати якість наукових досліджень в ЗУІ;
- впровадження наукових досліджень у систему безперервної практичної підготовки.

Стратегічними завданнями у цій сфері є:

- створити дорадчий орган ректорату та Вченої ради ЗУІ з питань наукової діяльності;
- удосконалити систему збору наукової інформації для визначення найбільш пріоритетних і актуальних напрямів наукової діяльності ЗУІ;
- оцінювати ефективність напрямів наукових досліджень, уточнювати та коригувати їх з урахуванням вітчизняних і міжнародних наукових тенденцій;
- урізноманітнювати джерела фінансування наукової діяльності, зокрема залучати кошти для проведення наукових досліджень через систему міжнародних грантів та інших джерел;
- модернізувати матеріально-технічну базу науково-дослідних центрів ЗУІ;
- забезпечувати академічну мобільність наукових і науково-педагогічних кадрів, у тому числі – для проведення наукових досліджень;
- забезпечити належний рівень якості наукової продукції науково-педагогічних працівників ЗУІ для підвищення індексів її цитованості;
- забезпечити захист інтелектуальної власності дослідників, як основи зміцнення і розвитку наукової діяльності ЗУІ;
- акцентувати увагу на академічну доброчесність;
- розширити наукову співпрацю з навчальними закладами, науковими фондами та організаціями України та зарубіжних країн;
- розробити цілісну систему підтримки талановитої студентської молоді;

- організовувати наукові, науково-практичні, науково-методичні семінари, конференції, конкурси;

- залучати здобувачів вищої освіти до науково-дослідницької роботи, зокрема до участі у Всеукраїнських, регіональних і міжнародних наукових заходах (конкурсах, конференціях, симпозіумах, вебінарах);

- підвищити рівень якості друкованої наукової продукції;

- вивчити питання щодо включення наукових збірників та журналів, що видає ЗУІ до переліку фахових наукових видань України та згодом і до міжнародних наукометричних баз.

Відповідно до рішень Вченої ради ЗУІ (протокол №1 від 24 лютого 2021 р. та протокол №8 від 22 листопада 2022 р.), основними темами загальноінститутських наукових досліджень, а також ключових досліджень кафедр та науково-дослідних центрів ЗУІ на 2021–2025 роки є:

Теми наукових досліджень загальноінститутського рівня:

1. «Європейська інтегрована модель школи з угорською мовою навчання на базі закладів загальної середньої освіти Закарпатської області на жовтень 2021 – листопад 2026 роки» (затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України №1033 від 29.09.2021 р.)
2. Розробка багатомовного туристичного маршруту в центрі міста Берегове (на основі міждисциплінарних наукових досліджень).
3. Аналіз соціологічного бекграунду студентів Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (2010-2025 рр.)
4. Вплив російсько-української війни на суспільство Закарпаття.

Кафедра біології та хімії

1. Екологічне та біогеографічне картографування Закарпатської низовини.
2. Можливості екологічного виховання на Закарпатті.
3. Синтез наночастинок і оптичних матеріалів та дослідження адсорбції металів на карбонових нанотрубках.
4. Синтез хінолін похідних β -амінокислот.
5. Вивчення кругообігу макро- та мікроелементів в системі ґрунт-рослина.
6. Препаративний синтез функціональних матеріалів.

Кафедра філології

1. Зміст і методи викладання угорської як рідної та іноземної, української як державної, англійської як іноземної мов на Закарпатті.
2. Напрямки розвитку літератури на багатомовному Закарпатті.
3. Зміст і методи літературної освіти на Закарпатті.
4. Мовна ситуація Закарпаття.
5. Популяризація української літератури угорською мовою.

Кафедра географії та туризму

1. Етно- та демогеографічні особливості Закарпаття.
2. Екологічні проблеми регіону.
3. Регіональні геологічні та геофізичні дослідження.
4. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної галузі Закарпаття.
5. Туристичні ресурси Закарпаття.

Кафедра математики та інформатики

1. Теоретико-методичні основи професійної підготовки вчителів математики та інформатики.
2. Теорія зображень груп.
3. Випадкові процеси в фізиці.

Кафедра педагогіки та психології

1. Розвиток компетентностей суб'єктів освітнього процесу у системі неперервної освіти.
2. Аналіз результатів зовнішнього незалежного оцінювання на Закарпатті.
3. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів початкових класів до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності.
4. Модернізація методів системи підготовки педагогічних кадрів на основі компетентнісного підходу та підтримка багатомовного розвитку.
5. Підготовка майбутніх педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти.
6. Розвиток змісту шкільної гуманітарної освіти на Закарпатті.
7. Можливості використання технік аналізу проєктивного малюнку у практичній психолого-педагогічній діяльності.
8. Підготовка майбутніх вихователів до формування (навчання) соціального досвіду дітей дошкільного віку.

Кафедри обліку і аудиту

1. Функціонування фінансів, обліку та оподаткування в умовах дії глобальних факторів впливу на інноваційний розвиток економіки.
2. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів господарювання в умовах діджиталізації.

3. Зміни теорії та методології бухгалтерського обліку в умовах євроінтеграції.
4. Стан та стратегічна роль малих і середніх підприємств у регіональному розвитку економіки Закарпаття.
5. Функціонування системи фінансів, обліку та оподаткування в умовах дії глобальних факторів впливу на інноваційний розвиток економіки (Державний реєстраційний номер: 0121U113720, Дата реєстрації: 10-11-2021).

Кафедра історії та суспільних дисциплін

1. Регіоналістика. Економічно-територіальні, етнорегіональні, культурні передумови, адміністративні обставини та зміни на Закарпатті (у контексті регіону). Закарпаття як «ментальний простір» у складі різних державних утворень.
2. Дослідження транзиції. Історія подій політичних, економічних та суспільних транзицій. Закарпатська угорська меншина, як вимушена спільнота. Дослідження індивідуальних доль у дзеркалі транзицій.
3. Перспектива знизу. Вивчення локальних наслідків ініціатив державних влад на рівнях місцевих спільнот.

Науково-дослідний центр ім. І. Фодора

1. Екологічна оцінка стану Великодобронського зоологічного заповідника.
2. Екологічна оцінка стану водних біотопів в Закарпатській області.
3. Флористичне та фауністичне дослідження полонини Рівна.
4. Дослідження ступеня засміченості річок Закарпатської області, характеру відходів та можливостей їх переробки.

Науково-дослідний центр імені А. Годинки

1. Стан угорської мови на Закарпатті.
2. Ідентичність та користування мовою.
3. Багатомовність на Закарпатті: теоретичні й практичні аспекти.
4. Мовний ландшафт багатомовного Закарпаття.

Науково-дослідний центр ім. Т. Легоцького

1. Безперервний моніторинг ситуації в галузі освіти на Закарпатті та в Україні.
2. Дослідження адміністративно-територіального устрою Закарпаття.
3. Дослідження зміни назв населених пунктів Закарпаття.
4. Дослідження радянізації Закарпаття.
5. Дослідження епохи Ракоці на Закарпатті.
6. Історико-краєзнавчі дослідження на Закарпатті.